

ע"פ 67402/03 - מדינת ישראל נגד מועadcabo ריש

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 67402-03 מדינת ישראל נ'abo ריש

בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]

כב' השופט יחיאל ליפשיץ

כב' השופטת אורית ינשטיין

המעערערת
מדינת ישראל

נגד

מעadcabo ריש

המשיב

פסק דין

השופט יחיאל ליפשיץ:

1. ערעור על החלטתו של ביהם"ש קמא (סגנית הנשיא, כב' השופטת א' קנטור) מtarיך 03.3.16, אשר הורתה על הארצת המועד למילוי התנאים שיאפשרו החזרת תפוס (רובה ציד), והכל כמפורט להלן.

2. כנגד המשיב הוגש, בתאריך 6.2.13, כתוב אישום שייחס לו עבירות שונות מוחוק להגנת חיית הבר, תשט"ז - 1955 (להלן: **חוק להגנת חיית הבר**), וזאת בהקשר לכך לא חוק שבסוף במאזן רווח צד זו קני (להלן: **הרובה**). נטען, כי המשיב ואדם נוסף צדו חוגלוות באמצעות הרובה לעיל בתאריך 26.9.12.

בתאריך 2.7.15 הורשע המשיב, על פי הודיעתו, בעבירות שייחסו לו; ובתאריך 20.9.15 גזר ביהם"ש קמא את דין של המשיב ושל שותפו. המשיב נדון לכנס ולהתחייבות כספית. כמו כן, התייחס ביהם"ש קמא, במסגרת גזר הדין, לרובה לעיל. זה המקום לציין כי מדובר ברובה בבעלות המשיב שהוא בעל רישיוןصيد בתקופה הרלוונטית.

במסגרת גזר הדין נקבע, בהקשר לרובה, כר:

"אני מורה על החזרת רובה צד זו-קני שמספרו 237367 לידי הנאשם 2 (המשיב בעניינו) כפוף להציגת רישיון נשק + רישיוןصيد בררי תוקף.

אני מאפשרת לנאשם להציג את הרישונות האמורים עד ליום **20.3.16.**

במידה ולא ישיגם עד אז, יחולט הנשך לטובת אוצר המדינה.

חgorת הנשך תוחזר אף היא לנאשם **2. הצדורים יושמדו. נזות שנטפסו יושמדו.**

3. הן המערעתת (המאשימה) והן המשיב הגיעו ערעוריים על גזר הדין. בערעור המאשימה טוען גם לעניין אי מתן צו לחילוטו של הרובה. בתאריך **17.1.16** נדחו שני הערעוריים (עפ"ג 15-11-15; 4104-11-15; עפ"ג 36884-11-15).

בפני הרכב בראשות כב' השופט הבכיר י' גሪיל).

4. בתאריך **23.2.16** הגיע המשיב לביהם"ש קמא בקשה שכותרתה "בקשת להארכת מועד לאו' חילוט כל' ריהה". בבקשתו טוען, כי הליכי הוצאה הרישונות (רישון ציד ורישון נשך) מעוכבים על ידי המערעתת ולכן יש צורך בהארכת מועד כדי שההחלטה בדבר החזרת הנשך לא תרוקן מהתוכן. הודגש, כי הליכי הרישוי לעיל תלויים בראש ובראשוונה במערעתת.

המערעתת הביעה את התנגדותה לבקשת לעיל, בציינה כי במסגרת הערעוריים שנדונו לא הועלתה כל השגה ביחס למועד שהוקצב למשיב להשגת הרישונות. לכן, משחסטיים ההליך הפלילי ומשלא הוגשה במועד כל בקשה לתקון פסק הדין, אין מקום להארכת המועד.

בתאריך **3.3.16** קיבל ביהם"ש קמא את הבקשתו, מנימוקיה, וקבע כך:

"מנימוקי הבקשתו, בהמשך לגזר הדין שניתן אשר אושר בערעור ועל אף עמדת המשיב, הנני מאריכה המועד עד לתאריך 17.3.17."

5. החלטה לעיל מתאריך **3.3.16** הינה נושא הערעור הנוכחי.

המערעתת חזרה על עיקר הטענות שצינו לעיל ועיקרן שההליך הפלילי הסתיים - הן בבית משפט קמא והן בעררכת הערעור. לכן, פסק דין של בית המשפט קמא הפך לחלות ואף לא ניתן לתקןו, בהיעדר הסכמת הצדדים (ור' בנדון סעיף 81 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד - 1984). המערעתת טענה כי החלטת בית המשפט קמא אף לא נופלת לגדרו של סעיף 87 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 שדן בהארכת מועד לביצוע עונש, שכן חילוט אינו מהווה רכיב עונשי.

מנגד, הפנה בא כוח המשיב לכך כי מימוש ההחלטה בית המשפט בדבר החזרת כל' הנשך, תלוי בראש ובראשוונה במערעתת עצמה. בהקשר זה, הפנה בא כוח המשיב לתקנות בין לבן המשיב מהן עולה, על פני הדברים, כי

פניות המשיב למעעררת לקדם את הליכי קבלת הרישיונות (ולכל הפחות את בוחנת בקשוטיו בנדון), נתקלו בעיכובים שונים. כך, לדוגמה, הפנה בא כוח המשיב למכתב של רשות הטבע והגנים (אשר אמונה על מתן רישון הצד) מتأרך 08.3.16, ממנו עולה שהתיק שנפתח כנגד המשיב (הינו, התקיק שהתנהל בבית המשפט), כלל לא הגיע, פיזית, למשרד רשות הטבע והגנים ולכן הם טרם החלו בטיפול בבקשת המשיב בנדון. במלים אחרות, נתען כי התנגדות המערערת להארכת המועד גגעה בחוסר הגינות, שכן מחד היא מעכבות את קידום תנאי הסף להחזרת הנשך; ומצדך גיסא, היא מתנגדת להארכות המועד המבוקשות. בא כוח המשיב הדגיש שהחלטת biham" ש קמא הינה החלטה להחזרת תפוס ואין מדובר בהחלטת חילוט.

6. לאחר שבchnerתי את טענות הצדדים, הגעתו למסקנה כי דין הערעור להידחות.

7. אזכור, כי במסגרת ההליך biham" ש קמא עטרה המעעררת לחילוט הנשך (ראה דברי בא כוח המעעררת בעמ' 31, שורה 12 לפ"ר). בית המשפט קמא דחה את בקשה החילוט והחליט, כאמור לעיל, על החזרת הנשך בכפוף לקיום התנאים שנקבעו. יחד עם זאת, משומם טיבו של ה"תפוס" והדרישה בדיון לרישיונות בהקשר לתפוס זה, אפשר בית המשפט קמא ארכה להשגת הרישיונות. באם, לדוגמה, היה מדובר בנשך קר, היה זה מוחזר זה מכבר, לאחר דחית ערעור המדינה.

8. סמכות החילוט בנדון נובעת ממשי מקורות משלימים:

הראשון, סעיף 12 (א) לחוק להגנת חיית הבר. סעיף זה קובע כי: **"כלិ ציד או אמצעי ציד אחר, פרט לכלי רכב ממונע, ששימשו למעשה עבירה על חוק זה או על תקנה לפיו, וכן חיית בר שניצודה בעבירה זו, רשאי biham" ש הדן בעבירה לצווות על חילוטם לאוצר המדינה...; הוראה זו אינה גורעת מסמכותו של biham" ש להורות הוראה אחרת בעין זה לפי כל דין אחר.** (ההדגשה אינה במקור).

השני, סעיף 39 לפיקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש, תשכ"ט - 1969], אשר קובע את סמכות biham" של הורות, בנוסף על כל עונש שיטיל, על חילוט. סעיף זה אף מקנה biham" את הסמכות ליתן צו חילוט בגין גזר הדין ובין על פי עתירה מטעם טובע שתוגש לאחר גזר הדין.

9. כפי שכבר צוין, הערעור אינו נסוב ואיו יכול להיות נסוב סביר עצם החלטה להחזיר את הרובה - סוגיה זו נדונה במסגרת פסק הדין שניתן בהליכי הערעור. הערעור עניינו אך ורק בהחלטה המשלימה שניתנה לעניין הארכת המועד להוצאת הרישיונות.

10.סבירני כי לבית המשפט קמא הייתה סמכות להאריך את המועד בהקשר להחזרת הרובה.

11.החלטתו של בית המשפט קמא לעניין הרובה שניתנה במסגרת גזר הדין, אינה החלטת חילוט אלא החלטה אשר דחתה את בקשה החילוט. כאמור לעיל, אלמלא היה מדובר בנשך אשר מחייב רישון כדין, היה ה"תפוס" מוחזר

זה מכבר. עולה בבירור כי הארכה שהתבקשה נדרשה לשם טיפול בבקשת המשיב לקבלת רישיונות ונשך משכך, יש לאפשר את מימוש החלטת בית המשפט קמא באופן סביר ולנוכח העובדה כי מדובר בקניינו של המשיב.

ב"כ המשיב הציג את מכתב רשות הטבע והגנים מתאריך 8.3.16, ממנו עולה כי אותה עת הרשות טרם החלה בטיפול בבקשת שהופנו אליה וזאת ממשם שהתיק (הפיזי) הנוגע לכך לא חוק טרם התקבל. במקרים אחרים, בעוד שגזר הדין מתאריך 2.7.15 קבע תאריך יעד לקיום התנאים של השגת הרישיונות הנדרשים עד לתאריך 20.3.16; הרשות, מנגד, טרם החלה אותה עת בטיפול בבקשת המשיב למתן הרישיונות.

אצ"ן, כי לאחר מועד הדיון שהתקיים בפנינו, בתאריך 23.5.16, הגיעו הצדדים הודעות ובהן טענות הדדיות שונות כנגד הטיפול (או אי הטיפול) בבקשת הרישיונות וכן צרפו מסמכים שונים בנדון. ואולם, אין בכוונתנו להיכנס ל"עובי הקורה המנהלי", ומה שחשוב הוא, לעניינו, כי לנוכח לוח הזמנים שנוצרה התבקשה התערבות שיפוטית בדבר הארכת התקופה לקיים התנאים על מנת למנוע חילוט הרובה.

12. לעיצומה של הטענה בדבר חוסר סמכות - עמדת המערערת כי בית המשפט קמא נעדר סמכות להאריך מועדים בגין להחזרת תפוסים, אינה מקובלת עלי.

13. הפניתי לעיל לכך כי סמכות החילוט (ובענינו - אי החילוט), יכולה להיעשות גם לאחר מתן גזר הדין (ר' ס' 39 לפס"פ). אכן, בעניינו התבקש החילוט כבר בשלב הטיעונים לעונש ובקשה זו נדונה במסגרת גזר הדין. יחד עם זאת, מס' 39 לעיל ניתן למוד שאין מניעה שסוגיית החילוט תידון בנפרד מ"יבת" גזר הדין ולאחר שזה ניתן; ומאליו יוצא, לטעמי, כי משמעות הדבר היא כי אין מניעה שלבית המשפט תהיה סמכות להמשיך ולטפל בכל העניינים הנובעים מכך.

14. זאת ועוד, גם אם תאמיר שהחלטת בית משפט קמא בעניין הרובה במסגרת גזר הדין הינה החלטת חילוט (וליתר דיוק - החלטת חילוט מותנית, לפיו הרובה יחולט באם המשיב לא ישיג את הרישיונות הנדרשים), אז במקרה שכזה מדובר בחלוקת מרכבי העונשה שבגזר הדין. לכן, מוקנית לבית המשפט סמכות להאריך מועדים מכוח ס' 87 לחוק העונשין. סעיף זה קובע כי משנקבע מועד לביצועו של עונש, רשייא בית המשפט לדוחות את הביצוע למועד אחר. גם במקרה שכזה, בחינת ההחלטה ההארכה שניתנה על ידי בית המשפט קמא, בנסיבות העניין, הינה סבירה וודאי שאיןה מצדיקה התערבות.

המעעררת טענה בהקשר לעיל, כי סמכות החילוט אינה עונשית ולכן סעיף 87 לעיל אינו חל. ואולם, סמכות החילוט הינה סנקציה עונשית באופיה (ור' בנדון האמור בע"פ 7646/07 **איל נ' מ"**, 20.12.07; פסקה ח' (9)). אבاهיר, כי גם אם קיימות גישות אחרות בפסיקה לפיהן מוסდ החילוט אינו בהכרח עונשי, הכוונה היא למקרים בהם מבקשת המשימה לחייב רכוש שהושג בעברה, להבדיל מבקשת חילוט ביחס לרכוש ששימש לביצוע מעשה העבירה, ובמקרה הראשון - מדובר ב"הוצאת בלעו של גזלן מפיו" (ולגישות השונות בנדון ר', לדוגמה, האמור בע"פ 4496/04 **מחאג'נה נ' מ"**, 11.9.05). בעניינו, אין מחלוקת שהרובה הינו קניינו של המשיב ושימוש אותו לביצוע

מעשה העבירה ولكن הגישות שנדונו לעיל אינן רלוונטיות. זאת ועוד, גם אם אין מדובר ברכיב עונשי טהור, הרי שמדובר באמצעי בעל היבטים עונשיים. לכן, כאמור לעיל, סבורני שס' 87 לחוק העונשין חל במקורה הנדון.

15. מעבר לנדרש אצין כי גם אלמלא ס' 87 לעיל, יתכן ויש בסיס לטענה כי סמכותו של בית המשפט להאריך את המועד בענייננו הינה סמכות עזר נלוית, יש יאמרו "סמכות טבואה", או צו שהינה מתוקף ס' 3 לחסד"פ, למילוי החלטותיו. יחד עם זאת כאמור לעיל, אין נדרש להכריע בנדון.

16. סוף דבר, לו דעתך תשמע כי מורה על דחיתת הערעור.

ו. לפשיץ, שופט

השופט אורית וינשטיין:

אני מצטרפת לתוצאה אליה הגיע חבריי, כבוד השופט י' לפשיץ, וסבירה כי יש מקום להורות על דחיתת הערעור.

א. וינשטיין, שופט

השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]:

דעתך שונה מדעתם של חברי, ואני סבור כי דין הערעור להתקבל באופן שבו הינו מורים על ביטול החלטת בית המשפט קמא מיום 3.3.2016 שענינה הארכת המועד להוצאת הרישיונות (צד ונשק), ולמעשה מורים על חילוט הנشك לאור אי עמידת המשיב בתנאים כפי שנקבעו בגזר הדין מיום 20.9.2015.

העובדות הרלוונטיות פורטו בחוות דעתו של חברי, השופט לפשיץ, ומטעם זה, לא אשוב לעשות זאת בחוות דעתך זו.

אני סבור כי ההחלטה בית המשפט קמא מיום 3.3.2016, שהאריכה כאמור את המועד להוצאת הרישיונות עד לתאריך 1.3.2017 (ההחלטה נושא הערעור שבפנינו), ניתנה בחוסר סמכות ומכאן שיש להורות על ביטולה.

אין חולק כי ההחלטה בית המשפט קמא נושא הערעור Dunn, ניתנה לאחר שהן פסק דיןו של בית המשפט קמא והן פסק הדין בערכאת הערעור - הפקו חלוטים.

יודגש כי בהודעת הערעור שהגיש המשיב לבית משפט זה (ע"פ 15-11-36884) לא טען טענה כלשהי באשר לسد הזמינים שהוקצב לו להסדרת הוצאה הרישונית על פי פסק דיןו של בית משפט כאמור, ונושא זה כלל לא עלה לדין.

כלל יסוד הוא כי עם מתן פסק הדין מסיים בית המשפט את מלאכתו ושוב אין הוא מוסמך לשנותו, למעט תיקון טעות המוגדר בסעיף 81 לחוק בתיהם המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984.

בבסיס עקרון סופיות הדיון והוודאות המשפטית ניצבת ההנחה כי "פתחת שערו בית המשפט לתקיפה שאין לה סוף של פסק דין שעבورو את מלאה ההליך הפלילי, סופה ערעור מוחלט של הביטחון והיציבות במשפט" (מ"ח 6148/95 **עוזיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(2) 333, בעמ' 355).

במקרה דנן, ניתן לומר כי בית המשפט קמא "كم מכיסאו" ומשכך, לא הייתה לו עוד סמכות לשנות מהוראת פסק הדין, שהפכה כאמור לחולטה.

באשר להחלטתו של בית המשפט קמא לעניין רובה הצד הדו קני שניתנה במסגרת פסק הדין, אצין כי אכן מקבל את קביעות חברי, כי מדובר בהחלטה "אשר דחתה את בקשה הילוט", וכי "אלמלא היה מדובר בנشك אשר מחיב רישון דין, היה ה"תפוס" מוחזר זה מכבר".

לטעמי, אין מדובר בדיון ערטילאי ותיאורטי גרידא. כתוב האישום בעניינו של המשיב, כמו גם פסק הדין וההחלטה נשוא הערעור בפנינו, עוסקים כולם בנشك ובעבירה שבוצעה בנشك זה, בموقع הדיון שבפנינו. מדובר בעניין מהותי להחלטתו דין של בית המשפט קמא עליה משגגה המערערת.

לא ספק מדובר בהחלטת חילוט-מוותנה, אשר אי עמידה בתנאי קבלת הרישונות יש בה כדי להביא לחילוטו של רובה הצד הדו-קני.

בניגוד לעמדת חברי, אני סבור כי לא חלה הוראת סעיף 7(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), כמו גם הוראת סעיף 39(ג) לפיקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: "פיקודת סדר הדין הפלילי").

סעיף 7(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"נקבע מועד לביצועו של עונש, באחת מהוראות פרק זה או בבית המשפט לפיה, רשאי בית המשפט לדחות את הביצוע למועד אחר".

אלא, שבעניין ההוראה שנקבעה בפסק דין של בית המשפט קמא התקיימה למועד הוצאה רישונות נشك וצד בצד עמוד 6

למנוע את החילוט ולהוותיר את רובה הצד ברשותו.

בנוספ', גם שהתפיסה הרווחת רואה את מוסד החילוט כבעל אופי עונשי (ע"פ 3162/94 **מדינת ישראל נ' מישל ישראל**, פ"ד נ(3) 265 (1996)), שכן המדבר בסנקציה עונשיות הבאה להכivar לעובר העבירה ולהרטיע את זולתו (ע"פ 7646/07 **אהרון אייל כהן נ' מדינת ישראל** [פורסם ב公报] 20.12.07), נפסק לא אחת כי על אף שמדובר בהליך "עונשי במהותו" (ע"פ 1982/1993 **בנק לאומי לישראל נ' מדינת ישראל**, פ"ד מ(3) 238 (1994), עדין קיימות השקפות שונות המבוחינות בין החילוט לבין ענישה "קלאסית" (ר', למשל, ע"פ 02/2002 **ירון כהן נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(4) 558 (2003); ע"פ 7598/95 **צ'רלי בן שטרית נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 385 (1998))).

באשר לסעיף 39(ג) לפקודת סדר הדין הפלילי הקובע כי "צו חילוט לפי סעיף זה יכול שיינטן בין בגזר הדין ובין על פי עתירה מטעם טובע", הרי שגם סעיף זה אינו יכול לשמש מקור סמכות להחלטת בית המשפט כאמור, אין עניינו בו "צו חילוט" אלא דווקא בהחלטה שימושה הסדרת סד זמינים להוצאת רישיונות לשם מניעת חילוט, ובנוספ', גם אם נניח לשם ההדגמה כי עסקין "בצו חילוט" עדין בהתאם לסעיף הנ"ל הוא יכול להינטן "על פי עתירה מטעם טובע", היינו, לביקשת המאשימה, ואין מדובר כלל בניסיבות דומות לניסיבות שלפניינו.

טרם סיום אציג כי אני מודיע לטענות שהعلاה ב"כ המשיב בדבר הקושי הבירוקרטי אשר לעיתים האזורה נתקל בו בעת הוצאה רישיונות נשך בכלל, וטענתו בפניינו בדבר חוסר הגינוגה של הרשות כלפי המשיב בפרט. לעניין זה אין לי אלא להפנות לכל הבסיסי בדבר חזקת התקינות המינהלית של הרשות (ר', למשל, רע"פ 86/1088 **סברי חסן מחמוד נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בגליל המזרחי**, פ"ד מ(2) 417 (1990)).

באשר לטענה בדבר אי טיפול הרשות בעניינו של המשיב, אז, מתחכבות שהוחלפו בין הצדדים והוגשו לעיינו לאחר הדיון, עולה כי המשיב, באמצעות בא כוחו, התבקש במספר הזדמנויות להעלות טענותיו בכתב, אולם בא כוחו סרב ודרש לקיים שימוש בעל-פה.

משכך, אני מקבל את הנחת האחריות במקרה דנן לפתחה של הרשות כקביעת חברי בציינו "הרשות, מנגד, טרם החלה אותה עת בטיפול בבקשת המשיב למתן הרישיונות".

ויצא איפוא, כי טענות ב"כ המשיב בדיון בפניינו על כך שהרשויות "מערימה קשיים" בהוצאה הרישיונות, אין בהן ממש, וממילא נראה כי הדבר בטענות שמטבען מכיון להתברר במסגרת ההליך המינהלי.

המדובר בטענות שאין יכולות "לפתח מחדש" רכיבים מפסק הדין שהפכו חלוטים זה מכבר ובוודאי שאין בכך הצדיק התערבות שיפוטית מקום שבית המשפט כאמור, כאמור, סיים מלאכתו.

אשר על כן, דעתינו כאמור כי הערעור בדיון יסודו, וכי החלטת בית המשפט קמא להערכת המועד להוצאת הרישונות ניתנה בחוסר סמכות ומשכך - יש להורות על ביטולה.

**י. אלרון - נשיא
[אב"ד]**

אשר על כן, הוחלט בדעת השופטים י' ליפשיץ וא' וינשטיין, ובניגוד לדעתנו החולקת של הנשיא, השופט יוסף אלרון, לדחות את הערעור.

מציריות בית המשפט תשליך עותק פסק הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ו, 05 يونيو 2016, בהעדר הצדדים.

**י. ליפשיץ, שופט א. וינשטיין, שופטת
[אב"ד] י. אלרון - נשיא**